

عنوان مقاله:

غلبه بر تعریف ناشدگی، تفکیک غیرشفاف و ساختار نایافتگی روش های تحقیق کیفی: راهکاری مبتنی بر تفکیک ابزار از روش پژوهش

محل انتشار:

پژوهش در هنر و علوم انسانی، دوره 7، شماره 5 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

هادی فرهنگدوست - کارشناس ارشد معماری اسلامی، گروه هنر و معماری اسلامی، دانشکده هنر و معماری اسلامی، دانشگاه بین المللی امام رضا ع، مشهد، ایران

فائزه نبوی - دکتری تخصصی معماری، عضو هیئت علمی گروه معماری، آموزش عالی بینالود، مشهد، ایران

خلاصه مقاله:

مطالعات علوم انسانی در دوران معاصر، روش های مختلفی در فرایند انجام پژوهش، برای مسئله تحلیل داده های گردآوری شده به منظور دست یابی به واقعیت پدیده های محیطی و اجتماعی تجربه کرده است. یکی از ریشه دارترین این روش ها، تحلیل محتوا میباشد. هدف پژوهش جاری بررسی کوتاهی بر سیر تحول این روش و بررسی گونه ها و بازشناسی جایگاه آن از دید روش شناسی، از جمله تفکیک رویکرد از روش های موجود، پیرامون استفاده از تحلیل محتوایی برای دستیابی به واقعیت است. بدیهی است توجه به ضرورت افزایش کارایی تحلیل محتوا از طریق تفکیک ابزار(تکنیک) از روش (رویکرد)، ضمن افزایش دقت و کاهش هزینه های پژوهشگری، باعث افزایش انطباق بین متن با واقعیت، بواسطه افزایش ارتباط و انطباق بین داده های ورودی با اطلاعات استخراج شده میگردد. بدین منظور، پژوهش جاری به روش کیفی، ضمن بررسی منابع کتابخانه ای به قصد تحلیل و تفسیر روش ها و نظرات تحلیل محتوایی، تلاش کرده است نقش روش های تحقیق موجود در شکل دهی به وجوه نظری واقعیت در متون را، ملاکی جایگزین برای تفکیک رویکرد از روش معرفی کند. کاربرد نگاه اصلاح کنندگی و توسعه ای بکار گرفته شده در این پژوهش، از یکسو تفاوت و تشابه روش های کمی و کیفی را در دستیابی به واقعیت بیان میکند، از دیگر سو، همین تفاوت ها را ملاک اصلاح شاخص های تفکیک بین رویکرد و روش قرار داده است. این نوآوری در یکدست سازی رویکردهای پژوهشی بر اساس نقش آنها در فرایند تولید علمی است. در حقیقت، در این پژوهش، شاخصه تفکیک بین رویکردهای پژوهشی، بجای اولویت دادن به فرایند بهره گیری از روش های تحلیل محتوایی، به مسئله نقش تحلیل محتوای متون علمی در فرایندهای ترویج، تطبیق، تولید و اکتشاف علمی توجه دارد. این امر، به خودی خود، نوعی تغییر دیدگاه روش شناسی است که ضمن کاهش آمیختگی روش و رویکرد، مسئله انتخاب آگاهانه رویکرد پژوهشی و استفاده هوشمندانه از روش های محدود و منعطف بیان شده را سامان می بخشد.

کلمات کلیدی:

روش تحقیق، روش شناسی، رویکرد پژوهش، ابزار پژوهش، واقعیت پنداری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1521501>

